Evropski parlament
2024-2029

Odbor za proračun

2024/0274(COD)

22.11.2024

PRORAČUNSKA OCENA

Odbora za proračun

za Odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja

o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2020/2220 glede posebnih ukrepov v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) za zagotovitev dodatne pomoči državam članicam, ki so jih prizadele naravne nesreče
(COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD))

Pripravljavec proračunske ocene: Hélder Sousa Silva

PA_LegEvaluation

PRORAČUNSKA OCENA

za Odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2020/2220 glede posebnih ukrepov v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) za zagotovitev dodatne pomoči državam članicam, ki so jih prizadele naravne nesreče
(COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD))

Odbor za proračun je v skladu s členom 58 Poslovnika opravil proračunsko oceno predloga in ugotovil:

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije[1],

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027[2],

– ob upoštevanju Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovodenju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev[3],

A. ker so imele nedavne naravne nesreče v EU, povezane s podnebnimi spremembami, uničujoče posledice za podeželsko prebivalstvo, ki živi in dela v prizadetih regijah, saj so uničile precejšen delež kmetijskega in gozdarskega proizvodnega potenciala, kar je privedlo do znatnih izgub dohodka za kmete, lastnike gozdov in podeželska podjetja v teh regijah, povečalo ranljivost evropskega prehranskega sistema zaradi teh nesreč ter ogrozilo prehransko varnost EU in razpoložljivost tradicionalnih proizvodov;

B. ker so v proračunski oceni preučeni tako neposredni učinki kot tudi bolj posredne posledice pobude ali zakonodajnega predloga s proračunskega vidika;

C. ker se v skladu s Poslovnikom pri proračunski oceni preuči, ali predlog pravno zavezujočega akta predvideva zadostna finančna sredstva in človeške vire, in oceni morebitni vpliv predlaganega financiranja na druge programe ali politike Unije; ker je treba tudi ugotoviti, ali je predlog združljiv z večletnim finančnim okvirom, sistemom virov lastnih sredstev in ustreznim medinstitucionalnim sporazumom ter proračunskimi načeli iz Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta[4];

D. ker si Parlament prizadeva uskladiti zakonodajne in proračunske pristojnosti, da bi okrepil svojo institucionalno vlogo v postopku odločanja;

E. ker je Parlament v preteklosti pozval k pobudam za povečanje zmogljivosti za krizno odzivanje v proračunu EU in jih podprl, tako da je preoblikoval merila za upravičenost, da bi spremenil namen dodelitev v okviru skladov deljenega upravljanja; ker je bilo

[1] UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj?locale=sl.
[2] UL L 433I, 22.12.2020, str. 11, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj?locale=sl.
[3] UL L 433I, 22.12.2020, str. 28, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj?locale=sl.
[4] UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj?locale=sl.

ugotovljeno, da takšne spremembe ne bi smele vplivati na nacionalne predhodne dodelitve sredstev iz skladov kohezijske politike in skupne kmetijske politike;

F. ker je del obveznosti za operativne programe v okviru sklada za razvoj podeželja (EKSRP), vključno s tistimi, ki se financirajo z namenskimi prejemki v okviru sistema zadolževanja instrumenta NextGenerationEU, porazdeljen med deset držav članic in ker od oktobra 2024 obstaja tveganje, da bo sproščen v skladu s pravilom „N + 3“ iz veljavnega pravnega okvira EKSRP za obdobje 2014–2022;

G. ker naj bi zakonodajna sprememba zagotovila večjo proračunsko prožnost za prerazporeditev sredstev za nove ukrepe v okviru EKSRP, da bi omogočili dodatno ciljno usmerjeno pomoč in prožnost državam članicam, ki so jih prizadele naravne nesreče, ki so se zgodile od 1. januarja 2024;

H. ker je glavni namen uredbe o spremembi pomagati kmetom, lastnikom gozdov ter nekaterim malim in srednjim podjetjem, ki so jih naravne nesreče najbolj prizadele, s ciljno likvidnostjo, tudi v obliki pavšalnih plačil v višini do 42.000 EUR na upravičenca;

1. ugotavlja, da Komisija trdi, da je predlog na splošno proračunsko nevtralen v smislu obveznosti; kljub temu pa opaža vrsto proračunskih posledic;

2. želi opomniti, da je Parlament večkrat pozval k povečanju sredstev za Solidarnostni sklad EU zaradi vse večjega števila in intenzivnosti naravnih nesreč ter potrebe po pospešitvi in poenostavitvi postopkov, da bi podpora hitreje dosegla države članice in regije, ki so jih prizadele naravne nesreče; poudarja, da je potrebna poenostavitev upravnih postopkov, da bi kmetom, proizvajalcem tradicionalnih proizvodov, gozdarjem ter malim in srednjim podjetjem omogočili hitro uporabo sredstev in pavšalnih zneskov;

3. želi spomniti, da je Parlament večkrat kritiziral uporabo predhodno načrtovanega financiranja kot orodja za odzivanje na izredne razmere, in vztraja, da bi ta pristop lahko ogrozil njegove dolgoročnejše politične in naložbene cilje, določene v pravnem okviru EKSRP; vendar priznava, da ta predlog ponuja pragmatično rešitev za obravnavo nezadostne proračunske prožnosti in zmogljivosti za krizno odzivanje v okviru proračuna EU, da bi zagotovili hiter odziv na potrebe prizadetega prebivalstva;

4. priznava, da je glede na počasno črpanje sredstev za razvoj podeželja v nekaterih državah članicah in manj kot 75-odstotno stopnjo izvrševanja v več vrsticah ukrepe za prožnost mogoče upravičiti;

5. obžaluje, da v dopolnilnem pismu št. 1/2025 ni nobene ocene finančnih posledic zakonodajnega predloga niti sklica, primerljivega z oceno finančnih posledic zakonodajnega predloga, ki je priložena predlogu RESTORE[5], ki bi pojasnila in količinsko opredelila posledice za plačilni profil; opozarja, da to neposredno vpliva na nacionalne prispevke držav članic v proračun EU; poziva Komisijo, naj zagotovi te informacije;

6. pozdravlja konkretno finančno podporo kmetom, vključno z malimi kmeti, kmeti z

[5] Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2024 z naslovom RESTORE – regionalna nujna pomoč za obnovo ter sprememba Uredbe (EU) 2021/1058 in Uredbe (EU) 2021/1057 (COM(2024)0496).

nizkimi dohodki in proizvajalci tradicionalnih proizvodov, gozdarjem ter malim in srednjim podjetjem, ki so jih prizadele naravne nesreče, kot so hude poplave, suše in požari v naravi, kot konkreten izraz evropske solidarnosti; priznava, da se je treba hitro odzvati na izgube dohodka, s katerimi se zaradi nedavnih uničujočih nesreč, povezanih s podnebjem, spoprijemajo kmetje, gozdarji ter mala in srednja podjetja v EU, ki se ukvarjajo s predelavo, trženjem ali razvojem kmetijskih in gozdarskih proizvodov; pozdravlja dejstvo, da bi morala finančna podpora, zagotovljena s tem predlogom, dati prednost podpornim ukrepom, ki temeljijo na načelu boljše obnove, kar bi utrlo pot celovitejši in bolj preventivni podpori EU za spodbujanje pripravljenosti in odpornosti na podeželskih območjih EU; poudarja, da je potrebna dodatna finančna podpora za samooskrbno kmetijstvo, kmete z nizkimi dohodki in proizvajalce tradicionalnih proizvodov; poudarja, da bi se lahko v okviru mehanizma EU na področju civilne zaščite iz letnega proračuna EU za leto 2025 zagotovila dodatna sredstva za podeželska območja;

7. želi opomniti na splošno ugotovitev, da pri večini vrst financiranja z nepovratnimi sredstvi EU 100-odstotna stopnja sofinanciranja EU sicer prinaša učinkovite rezultate, vendar se obenem porajajo vprašanja glede nižjega skupnega zneska, ki je na voljo za izvajanje politik in programov, pa tudi glede nacionalne, regionalne in lokalne odgovornosti; vendar je prepričan, da je v primerih pomoči pri nesrečah in potrebe po nujni likvidnostni podpori to vsekakor upravičeno; poudarja, da se je treba posvetovati s prizadetimi kmeti, gozdarji, malimi in srednjimi podjetji ter deležniki, da bi zagotovili realistično in ciljno usmerjeno podporo;

8. opozarja, da bi prostovoljno znižanje praga nedopustnosti nazadovanja lahko privedlo do nižje ravni odhodkov, ki bi se lahko upoštevali pri ustreznih „ciljih vključevanja“ horizontalnih prednostnih nalog proračuna EU, hkrati pa priznava, da je treba s takšno prožnostjo prerazporediti sredstva za novi ukrep in obstoječi podukrep za obnovo potenciala kmetijske proizvodnje, zlasti na način, ki bo okrepil odpornost;

9. ugotavlja, da je sekundarni namen ukrepa preprečitev skorajšnje sprostitve še neuporabljenih proračunskih obveznosti, prevzetih v letih 2021 in 2022; meni, da to vpliva na raven razpoložljivosti v okviru koraka 3a kaskadnega mehanizma (razdelek za sprostitev obveznosti posebnega instrumenta EURI), ki temelji na nedavno revidirani uredbi o večletnem finančnem okviru;

10. meni, da bi morala bolj razvita in resnična proračunska prožnost dolgoročno omogočiti, da se v primerljivih primerih izvedejo proračunske prerazporeditve za uporabo denarja v okviru namenskega instrumenta odhodkov s proračunsko vrstico, pravno podlago in okvirom upravljanja, ki so primernejši za odzivanje na izredne razmere in likvidnostno podporo;

11. ugotavlja, da je predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2020/2220 glede posebnih ukrepov v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) za zagotovitev dodatne pomoči državam članicam, ki so jih prizadele naravne nesreče, skladen z elementi iz člena 58(3) Poslovnika.

PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE,

OD KATERIH JE PRIPRAVLJAVEC PRORAČUNSKE OCENE PREJEL PRISPEVKE

Pripravljavec proračunske ocene kot izključno pristojen izjavlja, da ni prejel nobenih prispevkov od subjektov ali oseb, ki bi jih bilo treba navesti v tej prilogi v smislu člena 8 Priloge I Poslovnika.

POSTOPEK V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA PRORAČUNSKO OCENO

Naslov	Posebni ukrepi v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) za zagotovitev dodatne pomoči državam članicam, ki so jih prizadele naravne nesreče
Referenčni dokumenti	COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD)
Pristojni odbor	AGRI
Datum razglasitve na zasedanju	BUDG 13.11.2024
Pripravljavec proračunske ocene Datum imenovanja	Hélder Sousa Silva 13.11.2024
Obravnava v odboru	21.11.2024
Datum sprejetja	21.11.2024
Izid končnega glasovanja	+: 31 –: 0 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Georgios Aftias, Isabel Benjumea Benjumea, Tomasz Buczek, Tamás Deutsch, Angéline Furet, Thomas Geisel, Jean-Marc Germain, Sandra Gómez López, Fabienne Keller, Janusz Lewandowski, Giuseppe Lupo, Ignazio Roberto Marino, Fernando Navarrete Rojas, Matjaž Nemec, Danuše Nerudová, Ruggero Razza, Bogdan Rzońca, Hélder Sousa Silva, Nicolae Ştefănuță, Joachim Streit, Carla Tavares, Nils Ušakovs, Auke Zijlstra
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Moritz Körner, Tiago Moreira de Sá
Poslanci iz člena 216(7) Poslovnika, navzoči pri končnem glasovanju	Christophe Bay, Udo Bullmann, Andrzej Buła, Gheorghe Falcă, Ştefan Muşoiu, Jan-Christoph Oetjen

POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA PRORAČUNSKO OCENO

31	+
ECR	Ruggero Razza, Bogdan Rzońca
NI	Thomas Geisel
PPE	Georgios Aftias, Isabel Benjumea Benjumea, Andrzej Buła, Gheorghe Falcă, Janusz Lewandowski, Fernando Navarrete Rojas, Danuše Nerudová, Hélder Sousa Silva
PfE	Christophe Bay, Tomasz Buczek, Tamás Deutsch, Angéline Furet, Tiago Moreira de Sá, Auke Zijlstra
Renew	Fabienne Keller, Moritz Körner, Jan-Christoph Oetjen, Joachim Streit
S&D	Udo Bullmann, Jean-Marc Germain, Sandra Gómez López, Giuseppe Lupo, Ştefan Mușoiu, Matjaž Nemec, Carla Tavares, Nils Ušakovs
Verts/ALE	Ignazio Roberto Marino, Nicolae Ştefănuță

0	-

0	0

Uporabljeni znaki:
+ : za
- : proti
0 : vzdržani